

LIETUVA

Nr. 31

CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 4 Rugpjucio (August) 1899 m.

Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription \$2.00 per year

All communications must be addressed to

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis laikraštis

"LIETUVA"

Išleista kas Petnyčia Chicago, Ill.

Kasduoju ant metų:

AMERIKOJE.....\$2.00

UŽMARE.....\$3.00

"Lietuvos" spausdintu spausdina visokias knygas, konstitucijas ir visokius kitus druskus, lietuviškai, lenkiškai ir angliskai. Darba atlieka greitai ir pigiai.

Užrašant "Lietuvą" ir prisiunčiant pinigų už ją, kaip ir su visais kitais laikraščiais, "Lietuva" reikėtų užtikrinti.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

Suvenytos wieszpatsystės

Sziaurinės Amerikos.

Rinkimai liuosnorių ant isziuntimo ant Filipinų salų eina pailengiaus negu tikėjo Amerikos randas. Iki szio prisirazė isz wos 7500 liuosnorių. Pritarianti kareji laikraszciai garsina, kad kol ateis laikas siuntimo liuosnorių, susirinkis jų daugiaus negu reikia. Gal ir susirinkis, bet su dideliu wargu. Turbut randas isz syk ne-turėjo didelio pasitikejimo, idant tarp amerikony galėtu susirinkti tiek kiek reikia, kadangi werbawimo biurams prisukė priminti net rando szalininkų apkaltinamus ir siundoms ateiwius, nors jie ne butų Amerikos ukėsis ir ne mokėtu angliskai kalbėti. Tas jau užtektinai parodo, kad pradėta ant Filipinų karė tarp pacių amerikony ne turi didelio pritarimo; tarp apswieswiesnių tautų ukėsi isz ateiwių karė ta dar mažius turi pritarėjų, kadangi tiek bauginasi, idant isziwinkliojas į karė, Amerika ne butų priversta laikyti didelės kariausos, su kurios pagalba, prie atsitikusios progos waldininkai ir politikieriai galėtu panaikinti liuosybę pacių Amerikoje ir paversti ją į tokį jau despotišką krasztą, kokiu szidien yra Maskolija.

Ant Filipinų, nežiurint ant didelio lytų, karė nesiliauja. Susimuzimai atsitinka, bet, žinoma, wien pakrantėse, kur gali liuosai priplaukti laiwine. Dabar wėl amerikoni užėmė miestą Calamba, esantį 30 mylių į pietus nuo Maniles. Yra tai toliausia wietā pietus, iki kur amerikoni dabartinėj karėj daėjo. Užėmimas to miestelio turincio 12000 gywen-tojų ne daug swers tolesnėj ko-woj.

Jenerolas Otis ir pritaranti randui laikraszciai wėl buwo pagarsinę, buk filipinczių wado-was Aguinaldo, turėdamas su-de-moralizuotas pajiegas ir matyda-mas, kad ne gali pasekmingai ginti salų prieš amerikonus, nori wėl pradėti tarybas ir dabar su-tinka jau pasiduoti ant siulomų jam iszlygų. Raportams wienok jenerolo Otis Amerikoje yra jau ne daug tikinczių; nē kitų krasztų laikraszciai, nē filipinczių

juntos snariai Europoj to nepa-twirtina. Aguinaldai dabar nē ra reikalo pasiduoti, kadangi į jo laikomus salos widurius amerikoni ne gali prisigriebti.

New Yorko laikrasztis "Herald" paduoda, buk besilankantis dabar Trieste admirolas Dewey, wienam susirinkimē iszsitars, buk Amerikai reikia, dabar rengtiesi į karę su Wokietija. Rods admi-rolas užsigynė, kad to ne pasakė, bet neretai ir melagystės iszduo-da waisius: erzinimai nors mel-gingi pasėja piktumą, o isz to tankiausiai užgema karė.

Prancuzija.

Artinasi laikas prasidėjimo gar-sios Dreyfuso prowos miestē Ren-nes. Czia užgimē jau musztynės tarp Dreyfuso szalininkų ir jo prie-szy. Antisemitai arba žydų prie-sziai bandė pakelti demonstraci-jas prieš gywenimą Dreyfuso adwokatą, bet policija demon-strantus iszwaikė. Pirmutiaiu liudininkų toj garsioj prowof bus buwęs Prancuzijos prezidentas Perier.

Pasirodo isztikro, kad tuli įtekmingiausi jenerolai buwo su-sikalbėję ne daleisti atnaujinimo Dreyfuso prowos. Apie tai ran-das žinojo ir todėl buwo teip bai-lus; prie sukaltio prigulėjo jenero-las Mercier, kurs atnaujinimo prowos labiausiai bijo, kadangi už pirmutinį neteisinę sudo nusprendimū ant jo didžiausia puola kaltė. Dėl to jenerolų su-kaltbio, prie kurio prigulėjo ir ke-li buwę karės ministrai, prowos atnaujinti randas ne dryso. Už-stoję dabar karės ministrai, je-nerolas Gallifet isz syk parodė tokią drąsą, kokios nuo seniai niekis isz prancuziškų ministrių ne parodė. Jenerolus, kurie wien-pusiszkai priezinosi atnaujinimui prowos, kurie stablė kokiu nors budu sudo isztirimus, dabartinis ka-rės ministeris iszkėlė isz Paryžiaus į armiją ant provincijos. Įtekin-giausias kariauwoj jenerolas Negrier, kuris iszleido atsiliepti į jenerolus ir oficerius nupeikda-mas rando padawadyjimus ir pu-gazdino randą pasitraukimu ant syk nuo tarnystos daugelio jeno-rolų, likosi ministerio Gallifeto prazalintas isz komiteto kaisz-koš rodos. Kiti mažiaus įtekmingi jenerolai ne dryso už-stoti už jenerolų Negrier, niekis isz jų ir kitų augstesnių ofi-cierių ne pasitraukė nuo wietos, kaip tai gazedino pirma jenerolas Negrier. Dabar ir jenerolų ru-gojimai ir gazedinimai nutilo. Ant suwaldymo jų reikėjo wien drys-os, o tos dabartiniam karės mi-nisteriui ne truksa.

Laikraszciai garsina, buk atsi-lankymas Wokietijos ciecoriaus ant prancuziškų kariskio laiwio "Iphigenia" atkakusio į Bergen, Norwegioj, isztikro suartino Prancuziją su Wokietija. Cieco-rius Wilhelmas dabar ne pralei-džia nē jokios progos ant rodymo savo prilankumo prancuzams. Wokietizai ir wisos waldžios su didelėmis iszkilmėmis priėmė prancuziškų jurininkus nuo kito kariskio laiwio atkakusio į Ges-teminde. Ciecorius, grįždamas isz Norwegijos, rengiasi atlankyti prancuziškų portus Brest ir Cherbourg. Europos laikraszciai paduoda, buk tarp Prancu-zijos ir Wokietijos, su pritarimu Maskolijos, prasidėjo tarybos kas link susirizimo toj wieszpatsyz-cij, taigi Wokietijos, Prancuzijos ir Maskolijos prieš Angliją ir jos draugas. Jeigu tokiai susi-rizimas isztikro tapty padary-tas, tos wieszpatsyztės galėtu wi-sno swietui prisakymus dawinė-ti, kadangi jeigu ir kitos wisos susi-riztu, wisi bus silpnėsūs už susirizusias Wokietiją, Prancu-ziją ir Maskoliją.

Wokietija.

Wokietija buwo užėmusi ant Sziurinių Ledinų jurių Meszkų salas. Salos tos neapgywentos, yra netoli Spiebergeno, jos nie-kam neprigulėjo; kadangi wokisz-ki tirinėjtojai surado czia turtin-gus anglių plotus, tai dėl to an-glių ir werte salų yra ne maža. Kadangi guli jos priesais Masko-lijos sziaurinius krantus, tai tojė pirmiausiai užprotestawo prieš užėmimą tų salų; toliaus tokių jau protestą pakėlė ir Norwegija. Wokietija, neorėdama pyktiesi su kaimynais, atsiskė nuo tų sa-lų, ant kurių norėjo parengti sta-ciją wokiszkiems žvejams.

Wokietijos ciecorius buwo už-maunęs szį metą susiwažiawim Wokietijoj wisių Europos dides-niųjų wieszpatsyzzių waldonų. Ant to pradėjo wokiszkas randa-tarybas su Maskolija, kurios caras rengėsi szį metą atsilankyti sawo moteries tėwiszkėj. Susiwažiawę wieszpaciai butų apkalbė-ję sawitarpinis politiskus Euro-pos reikalus, teipogi ekonomiskus, ypacz gi reikalą apstalymo Amerikos konkurencijos, su ku-rija Europai jau toliaus, juo sun-kiaus kowoti. Tarybos užmog-stos su Maskolija čjo gerai, bet jos apstablė netikėta mirtis jos sosto ypedinio, kunigaiksczio Jurgio. Wieszpacių susiwažiawimas tapo atidėtas ant toliaus. Kaip dabar raso laikraszciai, jis atsisus szį rudeni. Lygiai wokiszki kaip ir prancuziškai laikraszciai garsina, buk Wokiet-ijos ciecorius pasirengęs ateinan-čiuose metuose atkliauti į Pary-žiu ant wisoswietinės parodos. Tarybas kaslink to abudu kaimy-niškai krasztai jau dabar pradėjo.

Holandija.

Garsus carū susauktas sanda-ro kongresas mieste Haagio jau pasibaigė. Kaslink waisių kon-greso, apie juos laikraszczių nuo-monė padalytos: konserwaty wio-ki ir randų laikraszciai sako, buk ant kongreso iszriszta daug swar-bių klausimų, kurių waisiai joje uo dabar, tai ateitėj pasirodyt. Atsibuwęs dabar Haagio kongre-sas buwo tai pradžia, kaip sako randų laikraszciai, ko jis dabar ne galėjo iszriszt, tai iszrisz wē laus susaukti kongresai. Kaip dabar jau sako, ant ateinančios wisoswietinės parodos į Pary-žiu sawažiuos wiskųjų krasztų wie-z-zių ir jie galės ten nutarti daugiaus tokių swarbių terptau-tiškų sandaros reikalų, kokų ca-ro susauktas į Haagą kongresas iszriszt ne galėjo. Už tai wisi neprigulmingi progresywiszkų partijų laikraszciai juokiasi isz wiso kongreso ir sako, kad jis nieko swarbesnio ne nuweikė. Ir isztikro jis nieko tokio nenuweikė.

Widurinė Amerika.

26 d. liepos likosi užmuzstas prezidentas neprigulmingos re-publikos San Domingo, ant salos to paties wardo, widurinėj Ame-rikoj, jenerolas Ulises Henreaux. Užmuzstojas yra Roman Caceros. Iszsyk jam pasisekė pabėgti, bet policija ne abejoja, jog jai pasisekė žmogžudį sumti. Waldžia perėjo į rankas wice prezidento Wenceslao Figueroa. Didensiu sumizimū iki szio ne buwo.

Rods po užmuzsimū presiden-to sumizimū ne buwo, wisi lau-kia, kada pasibaigs szernenyš. Tikt aplinkinėse Moca, kur presi-dentas likosi užmuzstas, buwo su-simizimai. Swietimų krasztų konsu-liai wienok pranesza sawo randams, kad po palaidojimū kuno užmu-zsto prezidento užgims ant San Domingo rewolucija. Wisa wa-karinė republika dalis susideda isz szalininkų rewolucionieriszkų

kandidato Jimanėzo; tikt rytinėj dalyj yra szalininkai apėmusio waldžią buwusio wice prezidento. Apart szitų dwiejų kandidatų yra dar buwęs kubiecių wadowas Gomez, kurisai apėjo Kubą ir sugrįžo į sawo tėwynę. Sweti-mi krasztai laukia czia isztikro rewolucijos; ant apgynimo sawo reikalų siunčia prie San Domin-go kariszkus laiwus; Amerika siunčia ten du laiwu.

Pietini Afrika.

Pietinėj Afrikoj dar karė ne tapo prazalinta. Rods angliszkas ministrių pirmsėdis ne gei-džia, rodosi, karės, bet užtai kolio-niųjų ministrių Chamberlain sawo erziniomis tyezia į ją stumia. Sawo erzinaucius transwalciezius kal-boms drąsina Transwalcij apsigy-wenusius anglijonus, kurie pa-drasinti, pats gali rewoluciją pa-keisti, o tasyk, ant jų apgynimo, Anglija, nors labiausiai ne norė-tu, turėtu karę pradėti. Tą ge-rai numano Transwalcia randas ir ginkluojasi, kaip galėdamas. Wokiszki po rando įtekme iszei-nanti laikraszciai ne tiki, idant Anglijai bandyti karę pradėti, kadangi ji butu ne lengwa, o per tą laiką, kol ji kariautu pietinėj Afrikoj nors pasekmingai, kituo-se krasztuose Anglijos įtekmė su-mažėtu, isztumtu jos įtekmę ki-tais tautos.

Iz Peterburgo.

Czionai atwėd isz Kalwarijos kelis lietuwių apkaltintus už platinimą lietuwyštės. Tarp jų buwo ir kun. Bulwietis, apswu-dintas ant 6 mėnesių kalėjimo ir 1 metų apsigywenimo Maskolijoje. Ale mat kaip 'buwo ansai nu-sprendimas padarytas, tai wal-džia nežinojo, kad Bulwietis jau kunigū tapo. Dabar dazižinojasi apie tai maskolių augstesnės wal-džia, kun. Bulwicziai korą "pa-lengwino", dowanojo sėdėjimą kalėjime ir liepė tam kunigui kraustytiesi į patį Siberijos galą ant Kinų rubežius, į miestą Blagowieszcenską net ant 2 metų.

Na, ar ne puki maskolių malai-nė? Kun. Bulwicziai jau buwo likę isz wiso tik keli mėnesiai sė-dėti, po tam butų persikėlę isz Lietuwos ir Lenkijos rubežių ant žinkeliu iszdumė į Koszdarus, Wilniaus gub. Paskui wėl slapta sugrįžo į Lėpą, kur matė ji ant ulyczios. Nuo to laiko jau wisi prapuolė, nežinia, ar jis nu-sižudė, ar gal, bijodamas namon pareiti, walkiojasi po miesto ap-linkines.

Iz Lietuvos.

Gal dar ne greit Wilnius sulauks elektriskų sztrik-karių.

Belgiska kompanija, kuriai priguli Warsawos sztrikariai, atsižaukė ne seniai į Wilniaus miesto rodą su užmanymu par-duoti arba parsandyti jai Wilniaus sztrikarių lini-jas; minėta kompanija užmanė parengti kelias naujas linijas ir wieton arklių, ant karų wary-mo įwėti elektrika. Miestas ant to sutiko, tikt už naudojimą sztrikarių pareikalawo kas metą po 40000 rubl. Ant to tarybos užkliawo. Dabartinė arklinių sztrikarių kompanija moka miestui tikt po 5000 rubl.; bel-gijonys siulo 11000 rubl., bet apie mokėjimą po 40000 rubl. kas me-tą ne nori nē klausyti. Menka wiltis, idant ant teip didelės su-mos nesutinkanczių pusės galėtu susitakyti.

Naujas sudo rumas Wil-niuje.

Wilniuje, ant priemieszczio Lukiszkių, likosi pastatytas augz-ciausio sudo wisi Lietuwi rumas. Trioba jau pastatyta, dawa perkelia czia wiser rasztus. Ati-darymas ir paszwentimas atsi-bus pabaigoj rugpjucio. Tilps czia: tiesdary butas su ciwiliszka ir kriminaliszka dalimis, kanceli-rija prokuroro tiesdary būjo, ap-skricio sudas, kanceliarija wyres-niojo natarijuso ir dar kelios i-taisos.

Arklių aukeljonas.

Maskolizskas randas, ant pa-lengwinimo geresnių weislių ark-lių pirkėjams ir sawininkams nu-sipirkim į pardawing branges-

nių arklių, prie arklių auginimo įtaisos grafo Wladislawo Tiszke-wycziaus Landwarawe, Wilniaus gub., parengia perijodiszkus ark-lių aukeljonus (licitacijas). Pirmu-tinis toksai aukeljonas atsibus 1 d. rugėžio szitų metų, tai yra ant ry-tojus po uždarymū Wilniaus žem-darbišės parodos. Norinti par-duoti sawo arklius arba nusipirkti, grįžtant nuo parodos, Lietuwos dwarponiai galės tą atlikti Lan-dwarawe.

Žmogžudystė.

Lydos pawietij, Dubiczų wal-szczioje, kaimė Jachnowicziuose likosi papildyta bjauri žmogžu-dystė: užmuzsė 23 m. bjorelį Baranaušką. Užmuzsėjumi pasi-rodė artymas užmuzsto giminais-tis; jam padėjo prie to užmuzsto wenusius anglijonus, kurie pa-drasinti, pats gali rewoluciją pa-keisti, o tasyk, ant jų apgynimo, Anglija, nors labiausiai ne norė-tu, turėtu karę pradėti. Tą ge-rai numano Transwalcia randas ir ginkluojasi, kaip galėdamas. Wokiszki po rando įtekme iszei-nanti laikraszciai ne tiki, idant Anglijai bandyti karę pradėti, kadangi ji butu ne lengwa, o per tą laiką, kol ji kariautu pietinėj Afrikoj nors pasekmingai, kituo-se krasztuose Anglijos įtekmė su-mažėtu, isztumtu jos įtekmę ki-tais tautos.

Iz baimės gal nusizudę

gimnazijos mokitinis.

Liepojuje, szį metą sunis wien-o isz czianyszkųjų prekėjų, 12 metų gimnazistas ne perėjo į augstesnę klasą. Dazižinę apie tai, kada gimnazijos užweizda iszsiliau palidudijimus, isz bai-mės, kad tėwai ne baustu, wai-kas namon ne parėjo, bet slapta ge-lėtikeliu iszdumė į Koszdarus, Wilniaus gub. Paskui wėl slapta sugrįžo į Lėpą, kur matė ji ant ulyczios. Nuo to laiko jau wisi prapuolė, nežinia, ar jis nu-sižudė, ar gal, bijodamas namon pareiti, walkiojasi po miesto ap-linkines.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaite už lietuwiszkų jawus mokojo Liepojuje: už puodą rugių 84½ kap. Awizos pa-prastos 69—73 kap., geresnės 74—78 kap., geriausios 79—82 kap. Miežiai 70—71 kap., Gri-kai 92 kap.; grikių kruopos 141 kap. Linų sėmens 124—127 kap., geriausis sausi 128—130 kap. Ka-napių sėmens 183 kap. Kwietinės klynės smulkios 58 kap., widuti-nės 59—62 kap., stambios 63—66 kap.

Gaisrai.

Prusy Lietuwoj, Welawos pa-wietij, kaimė Burgerdorf siautė didelis gaisras, kurisai isz-naikino 33 ukų su wiais gy-wentojų tortais.

Mieste Loetzen, Gumbinės ap-skrityj, užgimė gaisras, kurisai isz-naikino rotuszę, o joje daug swarbių senowės rasztų.

Anka degtinės.

Wilniuje, priesais Zaluskio namus, kuriuose yra restauracija Malinowskio, susitiko du draugai kranicziai lenkai, Dmowski ir Wojciecki, abudu paeinanti isz Ra-domiaus gubernijos, pietinėj Lenkijoj. Paskutinis užmanė jėiti į restanraciją ir iszgerti alaus arba degtinės. Dmowski atsiskė ir užtai jo draugas kirtu ne norin-ciam gerti "Diewo dowanos" per-aus; tas kirtį atidawė atgal ir isz to kilo musztynės, laike kurių Dmowski iszitraukė peilį ir į-warė jį Wojcieckiui į krutinę. Su-žeistas paszoko, įbego ant kiemo ir tuoj puolė ant žemės. Nugabeno jį dar į ligonbutį, bet į pusę wa-

landos jis pasimirė. Dmowski suaresztuotas ir pasodytas į ka-li-nę.

Naujos ugnagesių organi-zacijos.

Maskolizskas randas, ne be apsunkinimų, daleidžia twerti liuosnorizskas ugnagesių dalis wi-to. Keli ukininkai paraszė geidžia-mą ženkla.

Po kelių dienų waiikai, parėję namon, wėrkė ir skundėsi, kada-n-gi mokintojas uždawė iszmokti isz galwos weik wiesą katekizimą, be to esąs begalo piktas, nuolatai barps ir sako, kad lietuwių esą tikri "Auerochsen" (jaučiai ar-ba stumbari). Sztai da wienas pa-weikslas graūzas waių moki ni-mo Prusuose. Į nekuri kiemp atwažiawę "szulinspekteris", mo-kyklą peržiūrėjęs ir paklausęs tarp kitko, kiek yra lietuwninkų kudių, kurių tėwai namieje lie-tuwiszka kalba. Buwo trys ber-tainiai lietuwių. Kada "szulin-spekteris" iszwažiawo, mokin-tojas liepė tiems waiikams atsi-stoti ir sakyti: "lietuwninkai yra pagonyis, lietuwninkai yra paga-nyys!" Teip turėjė sakyti tolaik, kolai ne pailsę. Szitą atsikimą apraszė p. Streikys, ukininkas isz Jagstelių, Szilokarczemos kreizo "Naujoje Lietuw. Ceitungoje", No, 27 sz. m. Ant mokintojus buwęs paduotas skundas wyriau-sybei.

Iz Peterburgo.

Czionai atwėd isz Kalwarijos kelis lietuwių apkaltintus už platinimą lietuwyštės. Tarp jų buwo ir kun. Bulwietis, apswu-dintas ant 6 mėnesių kalėjimo ir 1 metų apsigywenimo Maskolijoje. Ale mat kaip 'buwo ansai nu-sprendimas padarytas, tai wal-džia nežinojo, kad Bulwietis jau kunigū tapo. Dabar dazižinojasi apie tai maskolių augstesnės wal-džia, kun. Bulwicziai korą "pa-lengwino", dowanojo sėdėjimą kalėjime ir liepė tam kunigui kraustytiesi į patį Siberijos galą ant Kinų rubežius, į miestą Blagowieszcenską net ant 2 metų.

Na, ar ne puki maskolių malai-nė? Kun. Bulwicziai jau buwo likę isz wiso tik keli mėnesiai sė-dėti, po tam butų persikėlę isz Lietuwos ir Lenkijos rubežių ant žinkeliu iszdumė į Koszdarus, Wilniaus gub. Paskui wėl slapta sugrįžo į Lėpą, kur matė ji ant ulyczios. Nuo to laiko jau wisi prapuolė, nežinia, ar jis nu-sižudė, ar gal, bijodamas namon pareiti, walkiojasi po miesto ap-linkines.

Iz Lietuvos.

Gal dar ne greit Wilnius sulauks elektriskų sztrik-karių.

Belgiska kompanija, kuriai priguli Warsawos sztrikariai, atsižaukė ne seniai į Wilniaus miesto rodą su užmanymu par-duoti arba parsandyti jai Wilniaus sztrikarių lini-jas; minėta kompanija užmanė parengti kelias naujas linijas ir wieton arklių, ant karų wary-mo įwėti elektrika. Miestas ant to sutiko, tikt už naudojimą sztrikarių pareikalawo kas metą po 40000 rubl. Ant to tarybos užkliawo. Dabartinė arklinių sztrikarių kompanija moka miestui tikt po 5000 rubl.; bel-gijonys siulo 11000 rubl., bet apie mokėjimą po 40000 rubl. kas me-tą ne nori nē klausyti. Menka wiltis, idant ant teip didelės su-mos nesutinkanczių pusės galėtu susitakyti.

Naujas sudo rumas Wil-niuje.

Wilniuje, ant priemieszczio Lukiszkių, likosi pastatytas augz-ciausio sudo wisi Lietuwi rumas. Trioba jau pastatyta, dawa perkelia czia wiser rasztus. Ati-darymas ir paszwentimas atsi-bus pabaigoj rugpjucio. Tilps czia: tiesdary butas su ciwiliszka ir kriminaliszka dalimis, kanceli-rija prokuroro tiesdary būjo, ap-skricio sudas, kanceliarija wyres-niojo natarijuso ir dar kelios i-taisos.

Arklių aukeljonas.

Maskolizskas randas, ant pa-lengwinimo geresnių weislių ark-lių pirkėjams ir sawininkams nu-sipirkim į pardawing branges-

Kas galėjo buti per-priežastis to padawadyjimo, nelabai gali-me suprasti, bet gana. Wiena die-ną waiikai, parėjė sakė, mokintojas liepė, kad kožnas ant rytojus atnesztų ženkli, tėwų paraszę-tą, juog jie wisi negeidžia lietu-wiszko mokslo, bet nori, kad wiskas pasiliktu kaipu buwo iki-tol. Keli ukininkai paraszė geidžia-mą ženkla.

Po kelių dienų waiikai, parėję namon, wėrkė ir skundėsi, kada-n-gi mokintojas uždawė iszmokti isz galwos weik wiesą katekizimą, be to esąs begalo piktas, nuolatai barps ir sako, kad lietuwių esą tikri "Auerochsen" (jaučiai ar-ba stumbari). Sztai da wienas pa-weikslas graūzas waių moki ni-mo Prusuose. Į nekuri kiemp atwažiawę "szulinspekteris", mo-kyklą peržiūrėjęs ir paklausęs tarp kitko, kiek yra lietuwninkų kudių, kurių tėwai namieje lie-tuwiszka kalba. Buwo trys ber-tainiai lietuwių. Kada "szulin-spekteris" iszwažiawo, mokin-tojas liepė tiems waiikams atsi-stoti ir sakyti: "lietuwninkai yra pagonyis, lietuwninkai yra paga-nyys!" Teip turėjė sakyti tolaik, kolai ne pailsę. Szitą atsikimą apraszė p. Streikys, ukininkas isz Jagstelių, Szilokarczemos kreizo "Naujoje Lietuw. Ceitungoje", No, 27 sz. m. Ant mokintojus buwęs paduotas skundas wyriau-sybei.

Tokią par dwasių sėja mas ku-nigai. O tuom tarpu mokintojai mus ir kunigai yra tankiausiai gim-lietuwiui. Matote, kas pas ma-dedasi. Ak, o kiek mes turime da-ktikių apswaltų mas newa ge-rosios waldžios! Mes turime už-laikyti wiską, mokėti algas, ap-ruptinti mokyklą iki mažiausio szapalėlio, o kada reikalaujame sawo tiesų, tai jau ir neprapaižsta mas už žmonis.

(Iz Ukininko).

Iz Krakū.

Administratywiszkai iszwežė du ukiniku: Demintą ir Ribilį ant dwiejų metų; bet už ką, tai ale jeigu reiks "karaliskų" kaez-tu keliaut, tai wargo matys kas newerta.

Reikia pripažinti, kad masko-liai moka sawo pagautus prieszi-ninkus kankyti!

Iz Wilniaus.

Jau kelis kartus buwo raszta, kad musy mieste yra gal į 20 tukstanczių lietuwių ir jie iki szio neturi lietuwiszkos bažnyczios, nes wyskupas Zwierowicz joku budu nenori iszklausyti lietuwių meldimo. Dabar prane-szu, kad žemaičių wyskupas kun. Palulionis irgi bandė pra-szyti sawo draugo wyskupo Zwierowicziaus, idant teiktų iszpildyti lietuwių praszymus. Bet ant to Wilniaus wyskupas atsakė, kad Wilniaus lietuwiui tai daugių daugiausiai socialis-tai, rewolucionistai, anarchistai, demokratai, per tai jis negalys tokių praszymus iszklausyti ir iszpildyti. Apart to lietuwių rei-kalawimai jam wyskupui esą "NIE NA CZASIE."

Nesuprastinas to Zwierowicziaus užsiapyrimas. Ar-gi jis nori, kad lietuwiui patys užimtų kokią-nors Wilniaus bažnycziją ir be jo daleidimo padarytų ją lietu-wiszka.

Iz Prusų Lietuwos.

SZILOKARCZEMOS KREIZAS, STUM-BARGIRAI. Praėjusiąją sanwaite iszgirdę waiikus besimokinant lie-tuwiszka, labai nusistebėjom. Rodos, kad czia ir nėra ko stebė-tiesi. Gana ilgai procwojomės, tai galiausiai waldžia teikėsi susi-milti, iszklausė mus maldą ir iszpildė mus teisingus praszymus.

NAUJI ISZRADIMAI.

Į Mieste Newbury, Anglijoj, darė neseniai žingėdžias bandawones su pritaikymu elektriskų wilnių, liuosai per ora paleisti, nereikalaujant drato, ant padegi-mo isz tolo exploduojanczių me-degų. Bandawonės buwo pasek-mingos: tyezia parengta maža parako krautuwe, ne jungiant jos dratu, su pagelba elektriskų wil-nių uždegė greitai nō 500 yar-dų. Bandytojai sako, kad tos wilnys galės but laike karės pri-taikytos prie padegimo prieszy-parako krautuwrų, teipogi kasty-nėse ir skaldinycziose prie pade-gimo dinamito patronų be prisi-artinimo.

Isz Amerikos.

Daugpatys.

Connectikute suareztavo itali-joną Salvatore de Chello už daugpatystę. Turėjo jis ne mažiaus kaip septynes pacijas ir tai visokių tautų: dvi buvo italijos, viena wokieta, dvi airės, viena prancūzė ir viena negrė. Daugpatys su pasigyrimu atski-no policijai, kad nė viena pati ne kasztawo jam daugiau kaip 50c; kitas gawę už nužemintą prawę, terp ty buvo tokios, kurias gawę už kwortę. Iki szio policija su-rado 3 pacijas ir 11 waiku; truksta dar keturių, už kurias dar tikrai nežinia, kiek jos turi wai-ky; apie tai nė pats tėwas neži-no.

Sztraikas del tabako porei-ju.

ANAMOSA, LA. 300 nusikalteitų czianykszcziu kalinio pakėlė sztraiką, atsisakė eiti į darbą, kol kalinio užeizda ne išpildys jų reikalawimo. Priežastis sztraiko yra — sumažinimas porcijos ta-bako nuo 4 ant 2 uncijų ant san-waitės. Wieton tabako, kalinio už-weižda prie walgio nusprendė pridėti swiestą, bet kaliniai tuom nepasiganedina, reikalauja 4 unci-jų tabako, kaip buvo pirma; atsi-sako wisai nuo swiesto.

Pasikelimas indijonų.

Gyvenanti Meksike indijonai Yaki giminės pasikėlė ir užpuldinėja ant baltwėdžių farmerių. Izsizusta pries pasikėlėlius mi-li-cija turėjo jau susitikimą, ku-riame, kaip kiekvienas gali nū-manyti, turinti geresnius ginklus milicija buvo pergalėtoja, 30 in-dijonų likosi užmušti. Maisztų wienok ne galima laikyti už ga-lutina pergalę. Indijonai nu-pjauė telegrafų dratus, islei-dū atsiliepiamą rinkties wisiems tinkantiems po giuklū.

Grazi dowana.

Garsus Ameriko plieno dirb-tuwių sawininkas Andrew Car-ne-gie pasilė miestui San Diego, Kalifornijoj, \$50000 ant parengi-mo wieso knygyno, jeigu mies-tas parups placių ant pastatymo triobos ir jeigu apsiims toliaus užlaikyti knygyną.

Lytus pataise jawus laukuose.

Nebraskos farmeriai usto-ko labai nusimę, kadangi dėl sto-ko lytus ir didelių karszczių jawais užėti laukai izrodė labai prastai. Dabar wienok užstojo lytus ir wisą wėl pataise. Tikt keliuose szto pawiecziuose kwie-cziai prasti, kitur jie ne nieksnei negu buvo periteus metuose. Szj metų tikisi surinkti apie 300 milijonų buszelių. Lytus pasie-kė ir sztoja Kansas ir czia pa-taisė auganczius jawus.

Pagimde 7 waikus.

Moteris negro George Hackett, darbinjo anglių kastynių, 26 d. liepos pagimė 7 waiku—6 mer-gaites ir wieną waiką—3 mergaites pasimirė į porą walandų po užgi-mimui, kitos trys ant rytojas, waikas gi dar gywas, Tėp teip nepaprastai waisinga moteriskė dar jauna, turi tik 32 m.

Sumusze inžinieriu.

Į czianykszcziu "Garfield Grause" kastynės 26 d. liepos atėjo 20 su uždengtom burnoms wryszkių ir iszweđe inžinierių Doyle. Užpuoli-ka liepė pasitraukti dirbantiems kalwiams ir jeigę, pagriebė inžin-ierių, iszweđe laukan ir baisiai su rykzėmis ir lazdomas sumu-sze, paleido. Kas buvo užpuoli-ka, nežinia; sumuszas inžinie-rius twirtina, kad jų wisai ne pa-žįsta.

Izspjowe kulka.

PEORIA, ILL. Policistas Donim, begaudydams plėszkus, likosi jų į kulką paszautas. Paszaukti daktarai apžiūrėjo paszautą, su-rado ir kulką kakle, bet nutarė jos ne imti, kadangi ir su ja gali mi-nėtas policistas gywenti ant swie-to, o operacija ėmimo kulkos bu-ty pawojinga. Daktarams teip betariant, ligonis kostelėjo ir su tuom izspjowė ir kulka, kurios daktarai ne dryso izsimti.

Sudege pasazierinis garlaiwys.

Mieste Quebec, Kanadoj, ant Szwento Jono azoro, dirbtuwių stowyklose su wisu sudegė naujai padirbtas pasazierinis garlaiwys "Mistossini". Bledis per tai pa-darytas skaito ant poros milio-nų doliarų. Liekanos minėto gar-laiwio paskendo.

Trys italonai gaus atlyginima.

Kaip paduoda isz Washingto-no, szeimynos trijų lynczotų mieste Tallulah, La., italonų gaus nuo Amerikos rando atlyginimą, kadangi jie yra Italijos pawal-diniai. Lattimero aukos užmusztos szerifo Martino be jokios priežas-ties nė jokio atlyginimo negawo. Mat ne su wisais Amerikos ran-das elgiasi lygiai teisingai. Gal but, kad ne wisų krasztų randai užstoja lygiai drąsiai už swetur nuszkiaustus sawo pawaldinius.

Kuna Ingersoll'o sudegino.

Pereitame "Lietuvos" numerį pranešėme apie staigą pasimiri-mą garsaus Ameriko priesztikėji-miszko rasztinjo pulkawiojo Ro-berto G. Ingersoll. Kuną jo pa-prastame juodame grabe perweđe i Fresh Pond, L.J., kur yra įtaisos numirėliu kunų deginimo. Czia kuną sudegino ir pelenus pasida-lino giminės ir draugai welionio.

Rauples.

FRANKFURT, Ky. Smarkiai siau-czia szitame mieste ir jo aplinki-nėse rauplės, nuo kurių ne mažai žmonių mirszta. Miesto roda, ant užkirtimo kelio besiplatinai-mui ligos, ant reikalawimo swie-kautos užweizdos, nusprendė už-daryti ant tulo laiko wisas bažny-cias, teatrus ir kitokius žmonių susirinkimus, kadangi per susėji-mus wienoje wietoj žmonių, terp kurių yra sweiki ir ne sweiki, la-biausiai platinasi limpanczios li-gos.

Nelaimės ant geležinkelio.

PITTSBURG, PA. Prie Herts sta-tion, ant W. Pennsylvania geležin-keio, taworinis trukas užbėgo ant pasazierinio ir sudaužė kelis pil-nus pasazierių wagonus pasazierio truko, prie ko apie 20 žmonių likosi apkultų. Nors terp iszeis-tų ne mažai yra sunkiai sužeisti, bet, kaip daktarai sprendžia, nė wienas isz jų ne mirs.

COLUMBUS, OH. Ant Balti-

more & Ohio geležinkelio linijos, netoli Cambridge, įgriuwo steli-s. Atsitiko tas į 20 minutų po perbėgimui pasazierinio truko. Ant laimės tą susekė dar į laikų, sustabdė bėgantį į tunelį specija-lizką trukį ir tokiu budu apsau-gojo jį nuo nelaimės. Tunelis ta-sai turi 700 pėdų ilgio. Wisi trukiai dabar turi bėgti į Ohio per Clevelandą.

PORT JERSE, N. Y. 29 d. lie-pos, dėl paplauto kelio pylimo iszszoko isz rėlių Lackawana, Erie geležinkelio pasazierinis trakis. Wagonai susidaužė ir jų griuwėliai užsiedė. Prie to du geležinkelio tarnai nustojo gy-wasties, o apie 20 žmonių likosi apkultų, terp kurių yra teipogi sunkiai ir pawojingai apkultų.

STEBENVILLE, OH. Netoli czia

susimusze du darbinjiskzi tru-čiai. Wienne trukų weđe darbin-jus. Prie susimuszimo dides-nė dalis paskutinio truko likosi sudaužyta, prie to mažiausiai 100 darbinjiskzi likosi apkultų; mirti-nai apkultų wienok terp jų nėra.

Bjauriai atkerszyjo.

CARMI, ILL. 16 metų mergina, Ivy Calletree, be tėwų žinios už-tekėjo už sawo nūmylėtinio ir sulaukė waiko. Tėwas ir moczka wienok ant to nesutiko, atėmė dukterį ir uždraudė jai lankyti wyrą ir pas jį esantį waiką. Duk-tė užtai sumislojo atkerszyti gi-minėms: ji pridėrė nuodų arseniko į walgi, nuo ko wisa jos tėwų szeimyna apsirgo, o wienas brolis pasimirė. Ivy isz syk užsigynė, bet paskui prisipažino; gailėjo jai wien pasimirusio brolio, kadangi ji norėjusi nuuodinti wien tėwą ir moczka.

Gaisrai.

NEW YORK. Siatuė czia po nr. 55—59 North Marre st. didelis gaisras, kurisai pridirbo bledies ant \$200000. Prie gesinimo 12 ugnagesziu likosi apkultų ir ap-degintų.

Wisa biznesinė dalis miesto Donaldson, netoli Stephen, Min., su wisu iszdegė. Bledj ugnies pa-daryta skaito ant daugelio szimtu tukstanczių doliarų.

Pereitas laikraszcziu numeris klaidžiai buvo paženklinatas: wieton Nr. 20, turėjo but Nr. 30.

Isz darbo lauko.

CAHANA, ALA. Leeds distrik-te atidaro nrujas anglių kastynes.

DES MOINES, IA. Saylor kas-tynėse, kurios iki szio stowėjo, pradėjo wėl dirbti.

MILWAUKEE, Wis. Darbei czianykszcziuose dirbtuwėsziuom kartu eina gerai.

DUBOIS, PA. Pasibaigė czia kalnakasių sztraikas. Darbinjai iszkariawo tą, ko reikalawo.

DUNBAR, PA. Dunbar Fire Brick Co. isz gero noro pakėlė ant 10% uždarbį 100 sawo dorbi-njų.

ASHTABUL, OH. Sztraikas Hannos frachtų iszkrowėjų pasi-baigė. Darbinjai sugrįžo prie darbo.

YOUNGSTOWN, OH. Darbin-jams czianykszczių liejinyczų pakėlė uždarbį po 25c ant die-nos.

FRASER, IA. Czianykszczių kalnakasių pakėlė sztraiką. Jie reikalauja 8 darbo walandų ant dienos.

NEW YORK. Užgimė czia wėl siuwėjų sztraikai. Siuwėjai reikalauja didesnio už sawo dar-bą užmokėsio.

WHEELING, W. VA. Laughli no geležies dirbtuwėse pakėlė dar-binjų uždarbį ant 5%. Dirba czia su wirszum 100 darbinjū.

GRANITE, ILL. Darbai eina czia gerai, wisos dirbtuwės dirba pilną laiką. Ir isz kitur atkakui-siems ne sunku czia gauti darbą.

SCRANTON, PA. Darbai ap-linkinėse kastynėse eina pusėtina-i. D. L. & W. kastynėse dirba pil-ną laiką.

MC KEESPORT, PA. Nacional plieno liejinycziose pakėlė ant 15% užmokėsį darbinjū dir-banczių nuo tonos.

KOOMA, IND. Greentown stiklo dirbtuwės likosi uždarytos ant neaprubėduoto laiko. Per tai 300 darbinjū neteko darbo.

JACKSON, OH. Stoc Furnace dirbtuwės likosi uždarytos ant atlikimo wisokių pertaisymų. Kaip ilgai jos stowės, dar nežinia.

DENVER, COL. Pittsburgo kapitalistai rengia czia didelę automobilų (wežimų be arklų) dirbtuwę, kuri kasztuos \$1000000.

ALEXANDRIA, IND. Kompa-nijos ulyczinių karų Alexandrojo, Anderson, Muncie, Marion, ir Fairmont pakėlė sawo tarnų už-mokėsį nuo 8—15%.

Chicago, Ill. Pakėlė czia sztraiką 2000 plytynčių darbin-jų ir keli szimtai darbinjū triobų statymui akmenų dirbtu-wių.

VANCOUVER, B. C. Wisi czianykszczių murinjai pakėlė sztraiką. Jie reikalauja praszalini-mo nuo darbo kontraktorių pri-mintų chiniecių.

BIG SOLDIER, PA. Traukiasi czia jau nuo 6 sanwaitė kalna-kasių sztraikas. Nesutikimai už-gimė už neteisingą swėrimą isz-kastų anglių.

BAY CITY, MICH. Kalnaka-siai Bay pawieczio kastynių gauna dabar po 75c. nuo tonos iszkastų anglių; Saginaw pa-wietijų uždriba po 70c. nuo tonos.

NEW YORK. Czianykszczių telegrafų isznesziotojai pakėlė sztraiką; jie stengiasi ne daleiti kitų waiku prie užėmimo jų wie-tų telegrafų biuruose.

CINCINNATI, OH. Pakėlė sztraiką czianykszczių laikraszc-zčių isznesziotojai: jie reikalauja didesnio nuleidimo prekės jų pa-duodamų laikraszczių.

PITTSBURG, PA. Bongheriai Joneso ir Langhino liejinycziose buvo pakėlė sztraiką reikalauda-mi didesnio užmokėsio; kadangi darbdawiai ant to sutiko, tai dar-binjai sugrįžo prie darbo.

CONNELLVILLE, PA. Darbai prie kokso pecių szitame apskrityje eina gerai: pereitę sanwaitę degė czia 18062 peciai, taigi daugiau negu kada nors pir-miaus.

IRONWOOD, MICH. 2000 darbinjū czianykszczių Norris geležies kasty-

nių pareikalawo pakėlimo užmo-kėsio ant 20%; jeigu bus jiems atsakyta, pasirengę jie mesti dar-bą.

MILWAUKEE, Wis. Wisiems darbinjams "Milwaukee Street Railway" ir "Electric Light Com-pany", tarnawusiems 5 metus, pakėlė užmokėsį po wieną centą už darbo walandą, taigi iszpuola po 75c daugiau ant sanwaitės.

PHILADELPHIA, PA. 150 waiku telegrafų isznesziotojų Wes-tern Union Telegraph Co. pakėlė sztraiką. Jie reikalauja po 3c. už kiekvieną telegrafą dienos laike, o didesnio užmokėsio už nakties darbą.

PITTSBURG, PA. Pagarsėjęs kitą kart alkstanczių darbinjū wadowas Coxey, Millvalej, ne-toli Pittsburgo, nupirko stowin-czias nuo seniai plieno dirbtuwės, kuriose žada pradėti darbus. Pa-talpis czia 300 darbinjū.

Pietwakariniuose Amerikos krasztuose fabrikantai ir kasty-nių sawininkai skundžiasi ant sto-ko darbinjū; skundžiasi ir far-meriai negaudami užtektinai dar-binjū ant surinkimo laukų wai-sių.

ANDERSON, IND. Darbinjai cinkawimo departamento czia-nykszczių "Tin Plate Works" sztraiką laimėjo: trustas pripaži-no 8 darbo walandas ant dienos prie seno užmokėsio. Darbinjai kitų dirbtuwių "Tin Plate Trust" reikalauja dabar to paties.

EVANSVILLE, IND. Traukiasi czia dar wis unijonistų kalnaka-sių sztraikai. Wieton sztraikuo-janczių unijonistų, kastynių sawi-ninkai partraukė negrus. Susinu-simai terp sztraikuojanczių ir negrų bewiek kas dieną atsitinka. Skabsai negrai nesziuoja wisada rewolwerius.

Darbai pereitę sanwaitę ėjo wisur geriaus negu kada nors: per pasibaigimą sztraikų tulosę Pen-sylvanijos kastynėse ir susitaiky-mą su darbinjais baltos bledos dirbtuwių 600000 žmonių gawo darbą. Tulos geležies dirbtuwės tiek turi reikalawimų, kad wisų nespėja atlikti į paskirtą laiką.

Kwieczijų augintojai sziaur-wakarinių žemdarbiškų Ameri-kos krasztų atsisaukė į geležin-kelių kompanijas su praszumu prisidėti prie parupinimo darbin-jų ant surinkimo nuo lauko ja-wų, kadangi ant wietos farmeriai ne gauna reikalingų darbinjū. Jeigu kompanijos atsisakytu, tai ant lauko daug nesurinktų jawų turėtų prazuti. Nors farmeriai ža-da mokėti darbinjams po \$2.50—3 ant dienos prie pilno užlai-kymo, bet ant wietos ne gauna jų tiek, kiek reikia.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Mūsų wienybė tautiszkuo-se darbuose.

Jeigu pažirėsimė į pasielgimą wadowų kitių tautų ir į jų dar-bus, tai užtėmyjame ir ten wisa-kias nuomones, smarkią kową už nuomones ir principus, bet swar-binoše, apeinancziuose wisų tautų reikaluose reprezentantai parti-jų užmirszta asabiszkus piktumus, nesutikimus dėl nuomonių, ne retai susijungia wisi ant nuwei-pimo swarbių reikalų. Net terp la-biausiai nesutinkanczių lenkų kaip kad buwa toki atsitikimai, kad iszapžintojai wisokių principų ir nuomonių užmirszta ant tulo laiko apie nesutikimus, paka-woja asabiszkus nesikentimus ir wisi susiwiensja ant nuwei-kimo swarbių reikalų. Pas mus dar, turbut, niekada ne atsitiko, kad butume dirb wienybėje, neš ant atlikimo swarbiausių tautiszku-reikalų mes ne galime sueiti į wienybę, ne galime užmirszti asabiszkų piktumų, nesutikimų ir pawydejių. Jeigu jau atwirai ir ne wisada pakeliame balsą pries kitų užmąnytus, tai jiems nemokame pritarti, ne norime patirti, jeigu jie ne mūsų szafi-nių pakelti. Estiesi, pjautesi, koliotiesi karczemoj wartojamais žodžias wisada mokame, bet dar-bas sujungtoms wisų pajiegoms mums wisai ne suprantamas. Ne truksta jak terp mus net tokių darbinjū, kurie tikt todėl newa

dirba laikrasztystėje, kad prie-tokių darbų stranda progą kitam už kailio užlysti, wisap iszkolioti, iszniekinti su nepatinkamą ypa-tą. Kodėl tą daro mes? tūli laik-rasztininkai, to rats nežino; prie-tokiu darbo werczia juos wien ne-tikę, nesutaukus budas. Europoj tokius antasabiszkų koliojimų už-gimusius laikraszczius wadina re-wolweriniais, bet kad tep žmonių protas augszciaus pakilę, jie il-gai neužsilaiko, kadangi ten nėra skaitytojų męgstanczių asabisz-kaš pliwones.

Pažirėkime į mūsų laikraszc-zčius, kokių pakraipų mes ne tu-rime! Yra klerikalizski, klerika-lizskai-lenkizskas, klerikalizskai-maskolizskas, toliaus liberalizski ir bepartijalizski, yra dar asabisz-kaš. Rodosi wietos yra wisiems ir darbo, bet wieton dirbti, mes terp sawę ėdamėsi su didesniu jaisrziu negu szunes prie lowio. Tegul liberalai pakels koki nors swarbiausią užmąnytą, tai klerika-lizski laikraszczių tylės, bet užtai per sawo pagalbinikus įsi-wilkusius į lenkizską, maskoliz-kaš ir asabiszką keno nors kailį pakels toki liarump, kokio kitur niekur nepatiks, iszniekinantį už-mąnytą. Užpulti, žinoma, pri-wersti atsitikrsti. Ir kyla waidai: ne tikt terp paczių laikraszczių, bet ir terp jų skaitytojų, waidai tie užima wietą laikraszcziuose naudingesniems rasztams. Tokiose sanlygose ir geriaus užmąnymai nuonia ant niekų. Argi todėl ne laikas isztarti: waikai, paliaukite, nes ne gražiai siaucziat! Jums yra tai siausmas, bet tautai tuom kenkiate!

Isz Mt Carmel, Pa.

Matydami, kaip kitų wietų lie-tuwiai sujudo, rinkdami aukas ant reikalų sawo spaudos dalies ant ateinanczių wiesowietinės parodos Paryžuj, mes, sanariai "Naujos Žwaigždės Liuosybės" draugystės nutarėme teipogi prisidėti su sawo aukoms ant to reikalo; ant surinkimo atlikto 20 d. gegužio tikėjomeši surinkti kiek pinigų ir nusistę į redakci-ją.

Ant įneszimo nekurių sanarių likosi nutarta suszaukti wisuome-nizską surinkimą. Paėmėme sa-lę ir per iszmėtytus užkwietimus suszaukėme surinkimą ant 28 d. gegužio. Žmonių susirinko diktai. Apwarstant parodos reikalą, tuli parapijonai jau tuom nepasi-ganedino, bet užmėnė su tuom klausumu nusiduoti pas ku-nigą ir praszyti, idant jis, turėda-mas ant žmonių įtekme, padėtų kuo geriausiai tą swarbių reikalą nuweikti. Tas įneszimas likosi priimtu. Tapo iszrinktas komite-tas, į kurį pateko: Petras Bie-liauskas, ir Wincas Kizis; 7 d. berželio jie nusidawė pas kun. Martiszj praszyti, idant užsakytu wisuomenizską mitingą bažnyti-nej salę ant 18 d. berželio. Kun-igas, iszgirdęs praszymą ir dazi-nojės ant ko mes szaukiame mi-tingą, nusiminė ir teisinosi, kad iki parodai yra dar gana laiko, (labai mažai. Red.), kad apie tai Rupertis dar per anksti. Kadangi wienok komitetas nesidawė perkalbėti, kunigas pažadėjo ant 15 d. berželio, 7 wal. wakare, už-sakyti mitingą. Kada 11 d. ber-želio atėjo laikas iszpildyti paža-dėjimą, iszgirdome, kaip kunigas ant 3 wal. po pietų užsakė mitin-gą dwiejų draugyszczių. Teip mat iszpildė komiteto praszymą: wieton 7 wal. wakare, užsakė ant 3 wal. po pietų, wieton wisuome-nizsko, užsakė mitingą dwiejų bažnytių draugyszczių.

Kodėl kunigas teip padarė — mes tikrai nežinome; gal but, kad kunigas neprilankus mūsų spaudos parodai todėl, kad tą už-mąnytą pakėlė ne kunigai, bet swietiszki inteligentai, terp ku-rių, žinoma, nestokuoja ir walna-manių, teipogi gal ir tas dar prisidėjo, kad wisuomenizsko mitingo praszė komitetas isziustas per prisidėjimą ne bažnytinės drau-gystės. Mat draugystė "Nauja Žwaigždė Liuosybės" turi liuosę, neprigulmingą nuo bažnyczios konstituciją, nors į ją priguli ly-giai katalikai kaip ir walnamai-niai.

Kadangi, dėl neprilankumo kunigo, mūsų noras suszaukti wisuomenizską mitingą nepasiekė, draugystė nusprendė kitaip sawo

plianą iszpildyti: iszrinko ant priiminėjimo aukų ant Paryžiaus parodos reikalų ir ant Lietuwos kankytinių p. Prana Balcziaus draugystės kasierių, kurisai sto-wi po gera kaučija — todėl pasau-kauti pinigai ne gali prazuti.

Todėl, kas tikt prijauczia sawo broliams kankytiniams neteisū-gų maskolizskų waldžių, kas nori prisidėti prie atgawimo Lie-tuwos, tegul primigtų kalboj spaudos, tegul siunczia aukas ant rankų p. Balcziaus, kurisai pri-duos surinktas aukas į laikraszc-zčių redakciją. Wardai aukauto-jų ir jų paaukauta suma bus per laikraszczius pagarsinta ir pa-kwitawota.

Nesigėdinkit broliai ne galinti daug aukauti pasirodyti su ma-žoms aukoms, kadangi isz daugė-jo mažų pasidaro wiens dideli. Tegul kiekvienas naukaja pagal iszagę: ar kas duos doliarą, ar 10c. arba 5c.; wardai aukautojū bus lygiai laikraszcziuose pakwi-tawoti. Ne wisi juk turi lygų isz-teklių: ne wienam juk sunkiaus paaukauti 10 arba 5c. kaip kitam doliarą ar daugiau. Nesigailėkime tikt aukų ant tėwėnės aukuro, o daug galėsimė nuweikti, jeigu tikt wisi aukaus pagal sawo is-zagę. Wisi aukautojai teiks su-dėti sawo aukas ir priduoti aug-cziaus pamintėtam sekretui-nui. Neklausykite atkalbinėjių lenkizskų, maskolizskų tarnų ar-ba kitų, dėl asabiszkų priezaszc-zčių stabdanczių tą swarbių užma-nymą, kadangi tiems ne rupi ge-rėwė ir pasikėlimas mūsų tau-tos!

Draugystės prez. J. Balczunas, Sekretorius J. Edukaitis.

Isz Wilmerding, Pa.

Naujai susitwėrusi sekcija dar-binjiskzai politiszka laikys pirmą didelį susirinkimą, 6 diens rug-pjuczio, 2 walandą po pietų, swetainę prie Station Giat. Kalbėto-jai yra užpraszti isz Homsted, P. Naujokaitis; Allegenės — P. Dominaitis; isz S. S. Pittsburg P. Lorantas su lietuwiszkos kal-kie Teippat bus ir anglizski kal-bėtojai.

Meldžiame susirinkti kuo skaitlingiausiai isz aplinkinių miestelių, kaip tai isz Braddock, Mc Kespote, East Pittsburg, Pa. Kiekvienas gerai welijantis dar-binjiską lietuwis priwalo daly-wauti darbinjiskam judėjime, nes jame yra ateitis kiekwieno darbinjo. Laikas ir mums lietu-wiams prisidėti prie iszriszimo politiszko darbinjisksko klausy-mo, nes ta ža galėsimė pagoryti sawo buwį, kada suprasim aisz-kiai sawo tiesas.

Wardan komiteto, A. Miszkinis.

Isz Brooklyno, N. Y.

Užstojes naujas mūsų lietu-wiszkos parapijos prabaszczius, kun. Milukas, labai rupinasi isz wien su parapijonais apie prie-darant isztaisyms mūsų bažnytelės. Sztai dabar, ant surinkimo rei-kalingų pinigų, kun. Milukas ir parapijos komitetas parengė pasi-žwainėjimą ant jurų, ant ko nusamėdė puikų garlaiwį. Po ko-lionės ant jurų, pasižwaintojams bus duota porą walandų ant pa-siliksminimo Roton Point par-kuose.

Iz surinkty nuo to pinigų, dalis eis ant bažnyczios reikalų, kita gi dalis ant tautiszku. Tikimės, kad Brooklyno ir aplinkinių miestelių lietuwiai nepasigails centų ant nusipirkimo tikietų. Praeis linksmai laiką ir nejaus-dami, prisidės kaipi su aukoms prie itaisyms bažnyczios ir prie tautiszku reikalų. Prekės tikioti ir laikas, kada bus tasai pasi-liksminimas, paduos szitame jau "Lietuvos" numerij apgarsi-me ant paskutinio puslapio.

Reikaluose komiteto Pa-ryžiaus parodai.

Asz, kaip ukaawęs ant Pary-žiaus parodos reikalų ir pripažin-damas už teisingas priežastis atsi-sakymo nuo kandidatus Szerno ir Olszewskio, kadangi jų ypatos butų stabdžiusos aukų rinkimą (apie tai pats persitiki-nau), asz perstatu szituos kan-didatus: Ant prezidento — D-rą Szliu-pą isz Scranton, Pa.; "adpirbėj reikalų — V. Sta-garą ir kun. Miluką; "knigiaus — kun. Žilinską; "kasieriaus — J. J. Pauksztį po kaučija \$5000. D-rą Basanawyczių ant dele-gato į Paryžį.

Makauckas.

Isz Seatonville, Ill.

Czianykszcziuose Coal Co. kas-tynėse pradėjo dirbti geriaus: dirba dabar po 4 dienas ant san-waitės.

Lietuwij yra czia mažai. Wisi gywena sutikime, gražiai, kaip pridera waikams wienos motinos Lietuwos. Jeigu elgis jie ir to-liaus teip gražiai, tai užsi polyns ant geresnės negu kitų wietų lie-tuwiai garbės. Tėp mus miesteli-liu lietuwis ne truksta męgstanc-zčių skaityti laikraszczius ir knį-gas, trokstanczių mokslo ir iszwiesos. Wenslowas.

Reikia pasiskubinti su isz-rinkimu komiteto.

Didesnė dalis wietų ant iszsta-tymo daiktų ant Paryžiaus paro-dos yra jau užimta. Maskolijos komisoriai jau wisai neprimia naujų atsizsazukimų, kadangi maskoliams paskirtas ruimas jau su wisu užimtas seniaus užsira-szusi. Kitų krasztų skryiuose yra dar wietų, bet teipogi ne daug. Reikia todėl pasiskubinti su rinkimu komiteto, kurio pri-derystė butų pasirupinti apie wietų mūsų spaudos parodai. Welkant dar ilgiaus, gal but jau per wėlu.

Isz wisur.

|| Sostapilėj kunigaikstystės Monaco, mieste to paties wardo, sugriuwė naujai statomi namai. Prie to trys darbinjai likosi ant wietos užmuszti ir 11 sunkiai su-žėisti.

|| Mieste Liverpool, Anglijoj, sudegė padaryta ant laiwio "Clarence" katalizskų waikų patai-symo įtaisa. Laiwas su wisu su-degė, bet waikus pasisekė isz-westi.

|| Londone, Court hotelyj, 20 sweiczų sunkiai apsirgo nuo ame-rikonizskų waisių sudarytų bleki-nėse. Da amerikonai sweiczai nuo tų amerikonizskų waisių numirė; kiti dar serga.

|| Rytinėse Indijose, wisame apskrityj Bombay, kuriame siau-czia dabar azijatiszkas maras, dėl stokes lytus iszdegė nuo saulės wisi la

Wulkanas Mauna Loa, ant Havai salų, smarkiai pradėjo mesti ugnį ir degantį skystimą. Iki šiol jau to degančio skystimo upės, tekancios iš kraterio į visus puses, pridirbo blėdies ant \$50000, bet jos teka toliau, naikindamos viską, ką ant kėlio patinka — laukus ir triobas, gyvulius, jeigu ne spėja į lauką pasitraukti.

Kaime Losran, Alzatių, pasimirė 86 metų mūrininkas. Atkako sudas ant surasymo palaikų. Jieszkodami kelnorę, už senų rankų užtikdo dvi blekines pilnas pinigų, kurių buvo iš viso 1700 000 markių. Nieks iš giminių, net welionio dukrė, netikėjo, idant senis tiek pinigų galėtų turėti. Žinoma, pafakėjai užtai ne pyksta.

Netoli miesto Heidenheim, Wokietijoje, geležinkelio traukis užbėgo ant skersai kelio važiuojančio vežimo su piknikiniais ir jį sudaužė. Keturi piknikininkai liko užmušti, o apie 12 sunkiai sužeisti. Kaltė tos nelaimės puola ant geležinkelio sargų, kuriai nuo karsczio pasislėpė pavėsyje ir užmigo, prieš atbėgantį trukį ne užleido buomo.

Kaime Koziegłowka, netoli miestelio Zwiercie, Lenkijoje, laike sumos trenkė perkunas į wargonus bažnyčioje. 3 žmogystos, kurios stovėjo netoli wargonų, liko užmuštos, 6 gi, o tame ir wargamistra, apswaigintos, bet tie wis atsigavo. Susgrudimė terpdurij 25 žmonės tapo sunkiai sumynioti.

Mieste Schrim, Poznaniaus provincijoje, beturčių namuose 400 beturčių, daugumė lenkai, pakėlė sumiszingą. Su lazdoms ir peiliais užpuolė ant tarnų ir urėdinių; tų pačių ginklų griebėsi ir prieš policiją. Po ilgų imtynių pasisekė policijai sumti wadovus maisto; potam ir kiti nusiramino. Imtynėse daug maistinių liko sužeistų.

Pereitose metuose popiežius iš wisokių szaltinių, o tame ir iš Szwento Petro grasijų, turėjo surinkimų 7 milijonus frankų. Ant užlaikymo pasiuntinių swetimuose karsztuose isleido 500000 frankų. Užlaikymas popiežiaus dvaro, paszelpa bažnyčioms ir ypatoms kasztawo 2 500000 frankų. Užlaikymas mokslainių ir misijų kasztawo 1 500000 frankų. Sulyginant su surinkimais, ant mokslainių išduota ne per daugiausiai, nes mažiaus negu ketvirtą dalį surinkimų.

Tirolui, Pietinėje Austrijoje, netoli dšewinkų gydymosi stacijos Meran, wiens draugystė užsimanė ant tyčia parengto wirwinio karo prisigriebti sniego užklotos kalno wirszūnės. Kada karas buvo jau netoli kalno wirszūnės, wirwūtruko ir karas su keleiwais smarkiai nuo kalno atgal bėgdamas, susidaužė. Iš buwusių kare 12 žmonių wiens, profesorius Windobonos muzikalizkos konserwatorijos Herbet liko ant wietos užmuštas, 6 ypatos mirnai apkultos, kiti gi apkulti nepawojingai.

Net maskolizskas randas garšina, kad szj metų waisingiausia Maskolijos dalį atlanke nežuagimas. Dėl nolatinių lytų ir szalto oro, kaip garšinia Kijewo jeneralgubernatorius, daug jawų prazuwo: Skwiros, Lipowicz, Kijewo ir Czerkasų pawiečiuose, Kijewo gub., teposgi daugelyj wietų Wolyniaus ir Podoliaus gubernijų. Jawų prekės smarkiai kyla. Szj metų nieks ne laukia ežia didelių surinkimų; atlikusių nuo kitų metų grūdų yra labai mažai. Gywentojai su baimė žiūri į ateitį ir laukia bado.

Išpaniezki darbininkai, dirbant prie drutinimo prigulincios anglionams Gibraltarą twirtynės, pakėlė sztraiką. Sztraikieriai neužleikalo ramiai Anglijoms, kuziems priguli (i baltaro twirtynės, apėmė bainė. kad ispaniezki darbininkai neprišgriebtu prie parako ir dinamito sukwowimo ir kad jie ne iszgriau,

tu su dideliais kasztais parengtu twirtynių. Kariauna stowi po žinklą, bet nedrysta nieko daryti, kol nesulauks pastiprinimo, kadangi e-anccios Gibraltarė pafiegos mažos, prilyginant jas prie iszpaniezkių darbininkų skaitliaus.

Ant garlaidio "Pontianak" kaipo keleiwis prisigriebė wiens chinietis prigulintis prie piratų (jurių plėšikių) ir užsimanė laiwą iszplėszti. Atlikti tą wienok buvo ne lengwa, kadangi laiwu tarnų, jurių ir pasażierių buvo daug. Reikėjo todėl skaitlių prieasz sumąinti. Laukė jis, kada pasażieriai ir didesnė laiwu tarnų ir jurių dalis sumigo: paėmė peilį ir wieną po kitam papjowė penkis pasażierius chiniecius, 14 gi mirtinai sužeidė. Ant riksmų pjaunamų atbėgo kapitonas ir perszwė žmogūdį.

Wakarinių Prūsų provincijoje, senowiszkoj kryžiokų sostapilė, mieste Marienburge, siautė bausis gaisras, kuris neiszwaskytai daug blėdies pridirbo. Ant apstabydymo ugnies pajiegų wietinių ugnagesių neuteko, reikėjo praszti pagelbos iš Gedanijos (Dancigo) ir Elbingo. Iszwisw sudėgė 50 triobų, terp tų gimnazija, margaiczių mokykla, rotuszė ir 17 puikių namų ant rinkos. Didelės wertes istorizski rasztai, senowiszkas kryžiokų archywas likosi iszgelbėti. Kryžiokų zamko, ne seniai su dideliais kasztais isztaiyto, ugnis ne užgriebė.

Pereitos senwiltės pabaigoj daugelyj Europos karsztų siautė bausios audros su ledais. Daugiasiai blėdies pridirbo jos Wokietijoje ir Sziaurinėje Prancuzijoje. Wokietijoje, provincijoje: Szlezijoje, Hownere ir Saksuose ledai ir wėtrės neiszwaskytai daug blėdies pridirbo. Mieste Jessen, Merserburgo apskrityj, wėtrės sugriowė ant garbės užmuztų prancuziszkoj karėj kareiwų pastatytį paminklą; Arto klonij su wisu isznaikino wyncynias. Sziaurinėje ir sziaurtytinėje Prancuzijoje ledai iszmuszė nieszpasakytai didelius laukų plotus. Departamentuose Marnos ir Aube, kur szj metų rodėsi puikus užderėjimas, ledai, galima sakyti, su wisu isznaikino laukų waisius. Laikė tų wėtrų perkunas uždegė diktai triobų ir bažnyčių.

Pradžioj rugsejo arba pradžioj spalij mėnesio atsisbu Peterburge susiwažiawimas wis Maskolijos rasztininkų ir laikrasztininkų ant apkalbėjimo spaudos reikalų Maskolijoje. Ant susiwažiawimo galės imti dalywamp: sanariai unijos, literarizskos draugystės, mylėtojų maskolizskos literaturos, delegatų mokslizskų, dramatizskų, muzikalizskų draugyszių, laikrasztininkų reprezentantai po 2 nuo kiekwiemo laikrasztio. Ant susiwažiawimo bus perkratinėjami terp kitko ir laikrasztystės reikalai. Mes seniai žinome, koki swarbiausi reikalai lietuwiszkos spaudos Maskolijoje, taigi, kad randas ne draustum spaudinimo knygų ir laikrasztininkų musų prigimtoj kalboj. To praszmo ir reikalaujame per ilgus metų eiles, bet kodėl maloningiausias caras musų praszimų ne klauso?

Wokieziai dar wis wortoja senos formos gotizskas literas sawo rasztuose, bet rodosi, kad gotizskos, kaip he sweikos akims, ne ilgai užsiliks, jau dabar kas metų wis daugiasu ir daugiasu Wokietijoje iszleidžia woksizskų kalboj rasztų spaudintų lotynizskoms literoms, toms literoms spaudina wisas swarbesnes mokslizskas knigas ir laikrasztinius. Terp wis iszleisčių rasztų woksizskoj kalboj, spaudintų lotynizskoms literoms 1860 m. buvo tikt 21, 76%; 1870 m. jų buvo jau 25, 34%; 1880 m. 34, 92%; 1890 m. 38, 56%; 1898 m. 40, 40%. Isz wisu woksizskoj kalboj rasztuose metuose iszleido 10328 perezistos gotizskoms literoms ir 7003 lotynizskoms. Ateis laikas, kad ir kitos tautos wartojancios kitokias sawo rasztuose literas priims parankiausias ir sweikiausias akims lotynizskas. Antai Japonijau jaunomėnė jau suprato naudingumą lotynizskų literų: ji

iszleidžia jau mieste Tokio japonizskoj kalboj laikrasztį spaudinamą lotynizskoms literoms. Ateis laikas, kad lotynizskas literas priims ir maskoliai, nors jie wisame progroso keliu žengia už pakalyj kitų tautų. Dabar jie rengiasi įwisti ciwiliuotų karsztų kalendorių; potam ateis kalcina priėmimo ir lotynizskų literų kaipo swarbiausio ciwiliuotų ženklo. Dabar caras ir jo tarnai nedaleidžia lietuwais spaudinti laikrasztininkų ir knygų lotynizskoms literoms, bet ateis laikas, kad ir Maskolija maskolizskiams rasztams turės priimti lotynizskas kaipo parankiausias ir sweikiausias. Ciwiliuotai karsztai juk ne priims maskolizskų, kadangi maskolizska tauta žengia užpakalyj kitų, todėl ne augszciaus pakiliusiomis tautomis ateis taikytiesi prie maskolių, bet atbulai.

Wietines Zinios.

Pereitos subatos dieną, darbininkas Frank Zatera, bėtraukdamas jawų miszus elewatorij ant kertės 22 ul. ir Grove st., isjapainioj į wirwes miszų trauminiui teip, kad kilpa užkrito ant kaklo ir prietaisa žmogų pakorė. Kol, užtėmyję nelaimę, kiti darbininkai atbėgo į pagalbą ir prietaisą sustabdė, jau Zatera buwo ne gywas.

Nuo 1 dienos pjtės, pagal užgyrimą szieto legislaturas, Ch'cagoj likosi parengti trys biurali parupinimo darbo be darbo esantiems darbininkams. Už wisu kius nurodymus darbininkams ne reiks nieko mokėti, kadangi tuos biurus užlaikys sztetas sawo kasztais. Biurai toki likosi parengti: wakarinėj miesto dalij—po nr. 28 Ogden av.; sziaurinėj—ant kertės Chicago ir La Salle av.; pietinėj—po nr. 44 Congress st.

Garsus žmogūdys, mėsinis kas Luetgert, kuris sawo laike isz kuno pacios pridirbo deszrų ir už tų bjaurų darbų likosi ant wisu amžiaus kalėjimo sodo nuspręstas, dabar kalėjimo wietoj staiga pasimirė. Nuo ko jis pasimirė, tikrai nežinia: wieni sako, kad nuo szirdies ligos, kiti gi spėja, kad turėjo nusiuodinti. Pereito panėdėlio dieną palaido ju kump; ant kapo kalbėjo buwęs Luetgerto adwokatats Harmon ir pastorius Braun.

Po nr. 192 Forquer st., pereitos nedėlios dieną italijonas Giovanni Chellino paleido keturis szwuius į sawo paczią, o paskui ir sau į galvą. Kaimybai, iszgirdę szwuius, iszmuszė duris ir įsiweržė į widų, bet buwo jau per wėlu: lygiai auka, kaip ir žmogūdys gulėjo be žado ant grindų, moterizskė į porą minutų pasimirė, jos gi wyrą nuwėžė į ligonbutį, bet nėra didelės wilties ant iszgyjimo. Netikės wyras užmušė sawo paczią todėl, kad ji nogalėjo jam duoti ant pasiilinksiminio tiek pinigų, kiek jis norėjo: su dideliu wargu įstengė pas kaimynus pasiskolinti wos wieną doliarą, o to wyrui buwo per mažai.

KORESPONDENCIJA.

Guodotina "Lietuvos" Redakcijai! Gal busite malonus patalpiuti į "Lietuvą" szj straipsnelį.

Nedėlioje, 30 Liepos, turėjau laimę iszgirsti guod. kn. Krawczuno pamokslą sz. Jurgio bažnyčioj ant Bridgeportu. Tankiai girdėt rugones, buk kn. Krawczunas nemoka sakyti pamokslų, bet kaip szj nedėlia užgirdėjau, jis pasakė gana teisingą pamokslą. Terp kitko jis priwėdė wieną gana teisingą prilyginimą sakydamas: "Sunkiau bus werbliudui perlysti per adatos skyלט, negu didžtūrcziui įeiti į dangaus karalystę". Gal nekuriems szis kn. Krawczuno iszstatarimas pasirodys melagingu, wienok asz pripažįstu, tu jam teisybė, ir tikiau, kad ir didžiama klausytojų su jo teorija sutinka: juk kiekwiens gali supratka, kad toka didelė šwėris kaip werbliudas joki būdu per adatos skyלט neperlys, o didžtūrczius, turėdamas užtektinai pinigų, užpirks keliasdeszintis sz. miszų, su kurių galybė kuningai įwies jį į dangaus karalystę. Kunigas Krawczunas wienok moki-

na, kad tai neteisybė. Dėlto broliai nerugokite ant guod. kn. Krawczuno pamokslų, tiktai klausykite jų su atyda, o suprasite, kad jis kaip kada, nors isz nelycziu, pasako teisybę.

Po pamokslui guod. kn. Krawczunas kalbėjo pried apie kolektywimą pinigų. Priedas, žinoma, prie Diewo žodžių nepriguli, tai gi ežia jau mažiau ir kunigas teisybės laikėsi. Priede jis pasakė, jog yra matęs lenkų bažnyčiuose ant kolektyw duodanczių ženklius, deszintukus ir kworterius, o mus bažnyčiuose mato tik centus. Czia jis užmirzo apie žodžius ewangelijos sz., kad naszlės duotas skatikas (centas) buwa Dieui mielenis už didžtūrczi doliarą.

Toliaus sakė, kad nuo nedėlios siųs per lietuwų namus rinkti pinigų klerikų Ambutą ir kitų kokių kunigų; sakė, kas jiems duos pinigų, tai wis tiek kaip ir man paciam atnesztų. Czia jau yra melagystė. Man teko buti sude ant prowos kn. Krawczuno su "Lietuvos" iszleistuwe ir girdėjau, kaip sude liudininkai skundėsi, kad wiens dawė \$5.00, o kn. Krawczunas jam pakwitawo tik 25c, kitas dawė \$10.00, o kunigo rado pakwitawota tik \$5.00; sudas klausė, kam tuos pinigus moko, ar kn. Krawczunui? liudininkas atsakė: wiens sykį dawiau paciziam kn. Krawczunui \$5.00 klebonijoje, kitu sykiu buwo j, siųstas klerikas kolektuoti ant bažnyčios; tam dawiau \$3.00, o trečzių sykiu, imdamas welykinę kortelę, dawiau wargamistrai \$2.00, dabar randu pakwitawota tik \$5.00. Sudas pasakė: ką dawiau klerikui ar wargamistrai, tai kas kunigui galwoj, jis apietą gal nieko nežino. Toliaus paklausė kn. Krawczuno, ar jis priėmė nuo kokių klerikų ar wargamistros to žmogaus duotus pinigus? kunigas užsigynė, kad ne. Dar užklausė sudas ano liudininko, ar gawo kwitą nuo duotų pinigų? liudininkas atsakė, jog ne gawo ir ne praszė.

Ant to sudas atsakė: tai ko nuo kunigo nori? Jis nieko apie tawo duotus pinigus nežino. Dėlto, jeigu sykį apsigawome, ant toliau bukime iszmintingiesni ir žinokime, kam sawo pinigus duodame.

PARAPJONAS.

Weselninkų atsiliepinimas. Nr. 20 "Lietuvos", Wietinėse Zinios, nežinomas rasztas mela gijrai apraszė apie westuwas atsisbuwusias 24 d. liepos Liaudanskio salėj, ant kertės 33 ir S. Morgan ul. Ant minėtų westuwų ne buwo nė jokių musztynių, nė girtuokliawimų, bet weselninkai griaizni užsilaike; policija nepaėmė wisu pulko weselninkų. Wiskas kas ten atsitiko, buwo tas, kad wiens grinatorius, turėdamas piktumą ant wiens iszmuzikantų, iszpikro warantą. Atwaziawo policija ir paėmė ne weselninkų pulką, tikt tuodu du. Protestuojame mes prieš neteiszingą musų apjuodindimą, kadangi mes wis esame blaiwais, wisu griaizni linksminomės, ant westuwų griaizni užsilaike; waidų terp mus ne buwo, nereikėjo ir ant policijos nakwoti. Už wiens, juk ne gal but apkaltinti wis!

Wienas isz weselninkų. Su noru, warden teisybės, talpiname szitą atzaukimą. Broliai, kurie teip užstoja už sawo garbę, ne tersz jos nė tikt ant westuwų, bet ir kitokuose atsitikimuose.

Redakcija.

"Kataliko" redaktoriui. Teisybė, "szuns balsas neina į dangų". Galite judu su sawo bosu, nors įsilipe į wieną ambonę, loti, kiek tik norite, galite kas dien szaukti, kad pas Olszewskį žmonė neitų, meluokite, kaip tik galite, nieks jus neklausys. Tamis bosas jau antras metas kaip tą agitacija waro spawiedineziose ir ambonose, ne tik Chicagoje, bet ir kituose miesteliuose, ir kas jo klauso? O ką tu pasamdytas zaunyji "Katalike", žmonės nė tiek neklausys. Meluok, kiek tik nori, nekas tai tawo darbas yra, tau bosas už tai tik ir algą moka! Zawnyk, kiek pajiegi, man tawo žaunos nieko nekenks, nes "szuns balsas į dangų neina"!

A. OLSZEWSKIS.

SENŲ GADYNIŲ

Išnykę gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tęsa.)

Kreidiniuose sluogsnuose ne truko dar didelių baisybių, bet saltakraujai sausėminių sutvėrimai tų laikų, randami žemėj. yra jau mažesni. Dinosaurai tų laikų turėjo 27 pėdas augščio ir 60 pėdų ilgio; hypselosaurai gi buwo dar didesni. Tuose jau laikuose gyveno neiszwaskyto didumo lakiojanti turinti aštirus dantis driežai, pratėviai musų šiadieninių paukščių, arnithochirai, kurie, issekę sparnus, turėjo 20 pėdų pločio.

Laikuose trečiaeilinio perijodo pasirodo jau šiltakraujai sutvėrimai, bet užtai išnyko daug šiltakraujų baisybių, kurių wietoj atsirado jau mažesni, bet užtai stovinti ant augštesnio laipsnio. Pradžioj tvėrymosi sluogsnų to perijodo pasirodė paukščiai, is kurių Gastornis ir Brontornis buwo daug didesni už šiadienį kur nors esančius ant žemės. Pirmutiniai žindanti sutvėrimai buwo ne dideli, bet jie, laikui bėgant, ejo vis didyni. Lignito sluogsnuose randa liekanas korifodonų, kurie turėjo 7 pėdas ilgio; vēlesniuose sluogsnuose randa titanoterus, kurie turėjo 12 pėdų ilgio. Didžiausi wienok žvėrys gyveno laike tvėrymosi myoceno sluogsnų: dinocerai turėjo 16 pėdų augščio ir 20 pėdų ilgio.

Plioceno laikuose šiltakraujai žvėrys rods dar vis didesni negu šiadieniniai, bet jie jau mažesni negu buwo myoceno laikuose: Elephas meridionalis tų laikų turėjo 20 pėdų ilgio ir du sieksnių augščio. Pradžioj ketvirtaeilinio perijodo gyveno dar dideli mamutai turinti 12 pėdų augščio.

Kaslink didumo praėjusių amžių sutvėrimų, tai anų praėjusių gadynių žemės sluogsnuose nėra didesni už šios dienos didžiulius, kurių ne wienas turi 150 pėdų ir daugiau ilgio.

Apskritai imant, praėjusių gadynių gyvi sutvėrimai geriaus buwo apsaugoti, ypač silpnesniejie, nuo isnaikinimo, negu dabartiniai, nes daugumas jų turėjo kietą ūdangą arba aštirus akstinius ant nugaros ant atsigynimo. Maziaus anų senų gadynių laikuose buwo ir priešų, todėl ir kova už buvį buwo daug lėngvesnė negu dabar. Mėsėdžių draskančių sutvėrimų buwo kur kas mažias negu dabar. Teisybė, tuli is anų saltakraujų baisybių driežų, kaip rodė jų dantys, prigulejo prie mėsėdžių draskančių, bet kaip prancuziskas mokslincius Gaudry, betrinėdamas pilvus tų baisybių persitkino is rastų mazgų, tos baisybs eđė maza, ant perrivinio patekusio į pilvą maisto reikėjo joms ilgo laiko, todėl joms ne daug reikėjo naikinti silpnesnių sutvėrimų. Visos tos praėjusių amžių baisybs ne buwo teip baisios, kaip galėjo rodytiesi is jų didumo.

Toliaus tas pats mokslincius, is sudėjimo kojų rastų liekanų senų gadynių gyvų sutvėrimų, persitkino, kad jie buwo ne rangus, krutėjo palengwa, greituwas jų buwo mažas ir jis didinosi persikeičiant gyvuoliams į augstesnes veisles ir tų veislių sutvėrimai, juo vēliaus atsirado, juo buwo greitesniais. Tikra kova už buvį terp gyvulių, kova naikinanti wienas netinkancias į kovą veisles galėjo užgimti tik artineses musų laikų gadyne, kada atsirado bruzgus ir greitai draskanti žvėrys, žuvsys ir tt.

Ar daug buwo praėjusiose gadyneose gyvų sutvėrimų atmainų ir veislių, apie tai ne galima dabar spresti, kadangi ne visos veisles užsiliko eiliniuose žemės sluogsnuose ir tie pats sluogsnai dar ne visur mokslinciu istirti. Is iki šioliskų wienok tirinėjimų matyti, kad senesniuose žemės sluogsnuose maziaus yra gyvulių veislių ir atmainų. juo arciaus šiadieninių laikų, juo liekanų ir pacių atmainų ir veislių gyvulių užtika daugias. Taigi jau is to ispuola, kad senose gadyneose turėjo but veislių ir jų atmainų maziaus, laikui bėgant gi jos vis dauginosi ir dauginosi. Žmogaus liekanas randa tikt sluogsnuose pabaigos trečiaeilinio perijodo, gliaus niekur jų neuztikio: gilesniuose sluogsnuose randa tikt beždžionių kaulus.

Kokio laiko reikėjo ant persikeitimo, ant pasidarymo is senų veislių ir atmainų kitokių—sunku įspėti, kadangi toki persikeitimai paeina nuo daugelio aplinkybių, tiek šiadien istirta, kad sykį isnykusi atmaina arba wisa giminė, jau antra kartu niekada neatsiranda. Jeigu isnyksta, tai isnyksta ant visados, toliaus auga ir veisiasi jau wien tos, kurios persikeitė is anų isnykusių. Teip yra su visokiais gyvuoliais, kaip ir su augmenimis. Kad po itekme visokių aplinkybių atmainos persikeičia kaip kada greičiaus, parodo tą is šios dienos atsitikimai: antai žąsys, is Europos pargabentos į Pietinę Ameriką, greitai persikeitė ir sutvėrė naują atmainą. Tą patį galima pasakyti apie tulus kalnų augmenis auginamus ant žemumų: augmenys toki žemumose greitai persikeičia ir sutveria kitą atmainą; atmaina auganti ant kalnų, žemumuose visai ne auga.

Jurių skorpjonai.

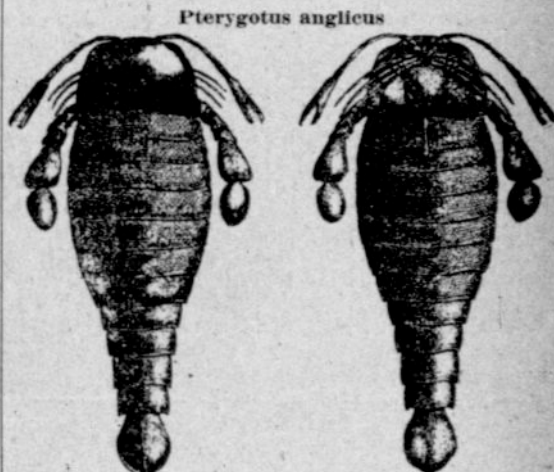
Šitie išnykę nuo žemės paviršiaus gyvi sutvėrimai gyveno labai senose gadyneose jurių vandenyse. Taip kaip šiadien gyvenanti jūrose krabai ir omarai, turėjo kuną susidedantį is žiedų, uždengtą kietu serdoku: kojos paskirtos buwo ant slankiojimo, plaukiojimo wandenj ir ant gaudymo ant maisto silpnesnių gyvulių. Sawo laike prigulejo jie prie didžiausių sutvėrimų: tulos atmainos buwo didesnės už giminingas jiems šios dienos

gyvulių veisles. Tuli is jų, kaip antai Pterygotus, buwo apie 6 pėdų ilgio. Jie prigulejo prie žemesnių veislių gyvų sutvėrimų, neturintiu kaulų.

Jiems panašių nėra terp šiadien gyvenančių sutvėrimų. Nors jie ne panašūs is šios dienos jūrose gyvenančius krabus, bet jie stovi artymojo giminyntoj su paskutiniais, nuo jų paeina krabai; taigi tie išnykę jurių skorpjonai yra tai pratėviai šiadieninių krabų; kiti mokslinciai laiko juos už pratėvius šios dienos skorpjonų gyvenančių šiltesniuose kraštuose, kurių, dėl nuodingumo, teip bauginasi žmonės.

Tie senovės jurių skorpjonai isrodė iteip: kojos jų susidėjo is žiedų arba segmentų. Taigi juos reikia priskirti prie skyriaus gyvulių mokslinciu wadinamų *Articulata*, prie kokių priguli krabai, omarai, vorai ir vabalai. Visų šito skyriaus gyvulių, taigi teip isnykusių, kaip ir dabar gyvuojančių, kunas susideda is žiedų, kaip tai geriausiai matote ant širšių, prie tokių žiedų pritvirtinta po porą kojų susidedančių taipgi is žiedų, wienų ilgesnių kitų trumpesnių. Turbut toksai kuno sudėjimas parankiausias, palengwina tų veislių sutvėrimams kovą už buvį ir prisitaikymą prie visokių sanlygų, kadangi is šiadien to skyriaus sutvėrimai yra skaitlingiausiai ant žemės: juos patinkame visur: jūrose, upėse ir azeruose; ant lauko ir giriose; žemės gilumose, visokuose žemės plyšiuose; lakiojančius ant oro, net kune kitokių gyvulių; kaip kiti is to skyriaus šiadien pažįstami sutvėrimai, kaip antai, skruzdėlės, bitys arba širšės net protiskai gana augstai pasikėlė.

To skyriaus sutvėrimai ne tikt kad šiadien tveria labai išsiplatinusių gyvulių grupą, bet jie priguli tie labai seniai ant žemės atsiradusių gyvulių, kadangi jau seniausių perijodų Waliso slanco sluogsnuose randa liekanas kunų to skyriaus sutvėrimų *trilobitais* wadinamų. Didžiausias is to skyriaus gyvų sutvėrimų, kokių liekanas pasisekė iki šiol surasti žemės sluogsnuose, buwo ant paveikslėlio parodytas *Pterygotus*.

1. Viršutinė pusė 2. Apatinė pusė.

Rado jį eilėse raudonojo pieškinio akmens Anglijoj, istyrė gi mokslincius Hugo Miller. Darbininkai akmenų skaldinčių iskasa daug liekanų tų sutvėrimų; kietas žieduotas serdokus turi ant paviršiaus daug nelygumų, kokias darbininkai wadina *cherubini sparnais*. Tokiatspaudimai, panašūs is sparnus, yra ant apatinės kuno dalies, apacioj nasrų. Jie susideda is eilių didelių rumbų, is kurių du istikro panašūs is sparnus.

Is surastų liekanų, mokslincius Miller sudėjo visą to sutvėrimo paveikslą. Suaugęs jis turėjo apie 6 pėdas ilgio ir daugias negu pėdą diametro storiausioj kuno wietoj. Tokiu būdu jis prigulejo prie milžinų vēdams panašių sutvėrimų; tokių didelių to skyriaus gyvulių šiadien ant žemės nėra.

Kaip praėjusiame amžj prancuzas Cuvier padėjo pamatus mokslui sulyginančias anatomijos ir paleontologijos, kursai is pavienių kaulų be apsirikimo galėjo nuspręsti, kokiam sutvėrimui priguli surasti kaulai, kaip tas sutvėrimas isrodė, kokius turėjo papročius, kaip gyveno ir mito; panašią pažintį kaslink žemesnių sutvėrimų ir žuvių turėjo kiti garsus mokslincius, Cuviero mokinintis šveicaras Agassiz. Jis is surastų liekanų sudėjo visą peveikslą isnykusių nuo žemės paviršiaus anų senovės gadynių jurių skorpjonų panašių ir krabus ir vēžius, kurie kurių priguli ir musų aprasomas Pterygotus. Pavadino jis jį omaru, nors istikro, kada ant žemės gyveno Pterygotus, nė vēžiu, nė tikrų skorpjonų dar ne buwo; randa juos vēlesniuose siluriskose sluogsnuose. Jeigu Pterygotai gyvenę dabar ant žemės paviršiaus, tai nėra abejonės, kad mėsą jų butų parduodama už didelius pinigų; žvejonė ant jų butų pawojinga, kadangi prie gyvos baisybs ne teip lengwa but žvejams prisiartinti ir tokį milžiną paganti.

Prysakinė kuno dalis jų buwo uždengta kietu serdoku, kuriame, ne toli nuo vidurio, buwo mažos akutes, bet rodosi, kad gyvulis joms ne galėjo matyti, kamposne gi wėl buwo dvi kitos didelės akys susidedančios is daugelio grumulių, panašios į akis žiogu. Tą wiską galima matyti ant surastų liekanų, kur nė akys gerai užsilaikusios. Toliaus prie galvos yra penkios poros išaugusių kaipi kojų. Toliaus eina tryliką žiedų arba segmentų, is kurių paskutinis tvėrė uodegą, o prie dvių jų plėvės ant kwėpavimo. Visi žiedai, išėmus dvių užpakalų nasrų, teip turėjo but sujungti, idant gyvulis galētu luosai krutėti.

Paziūrėkite į paskutinę porą anų išaugusių panašių į kojas, kurių užbaiga panaši į irklą. Ta pora išaug, kaip galite numanyti, turėjo but įnagi ant pasirimo wandenj.

(Toliaus bus.)

W. SŁOMINSKA,
CHICAGO, ILL.

679 Milwaukee Avenue,
Meno Dirbtuve tapo
Apdovanota

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuskos Pardo-
uz rupestingis, tei-
singis ir artistiską iš-
dėdė.

POWIEŻCZA WYSTAWA
KRAJOWA
1899

WYSTAWA MIŁOŚCI

KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDU ir tt.

Turiu už garbą apreliekti guodotnieks Kunjams ir guodotin. Draugystėms, kad aš dirbu visus augančius paminėti daiktus **Piglausel, Teisingiausiel** ir **Geriausiel**, nes per 30 metų užsiimdama išdirbimais įrijau geriausę praktikę ir dėl to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMIŃSKI, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

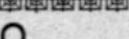
C. W. DYNIEWICZ & CO.,
 805 MILWAUKEE AVENUE,
 Pomysłowy West Division i Cleaver nielami.

CHICAGO, ILLS.

KANTOR PIENIEŻNY, REALNY I ASEKURACYJNY.

Wszystka pieniężność do Europy, Sprzedaż Realności, Karty Podróży, Okrętowe i Kolejowe do 12 Europy, Wyrabianie Papierów Legalnych, Ściąganie Sched, Asekuracja Dymów, Grunta Kolejowe na Budownictwo, Wypożyczanie Pieniężny na Budowanie fabryk, Zakłady, Zagrodnictwa, Notaryusze i adwokaci.

Lietuwiszka Aptieka
257 Hanover St., Boston, Mass

Pilna wisokitu aptiekoriszkū taworū czionyksacziū ir užrubežiniū.

ptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniam
rodas dykal.

Aptiekoje galia susikalbėti: lenkiskai, ruskai, lietuviskai ir daugelyje kitokių kalbų.

257. TEMYK GELTONA PARVA MUS APTIEKOS 257

LIETUVIŲ DAKTARAS

MARJA DOWIATT.

Kauno gub. Szauliu paviete

838 W. 18th Street.

Nuo Stos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.

Telefonuot galima iš kiekvienos aptiekos.

Geriausią proga pirkite gera laikrodely
... pas ...
Paul's Co-Operative Watch Co.
3148 State St., CHICAGO, ILL.

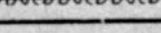
Mēs parduodame lietuviams daugiau laikro-
dēliu kaip visos kitos kompanijas sudējus sykiu.
Jei nori gauti pigiai gerā laikrodēli, lencingēli,
kompasā, sziubinius ziedus, bicykli, siuamā ma-
sina ir tt. atiek arba rasyk pas mus, o wiskā gau-
si

Atsiuškiant sutaisyimo / savo laikrodėlį, o mes
pataisysime gerai ir pigiau kaip kiti.

PAUL'S CO-OPERATIVE WATCH CO.
Isteigta 1877 m.

3148 State St., CHICAGO, ILL.

Del geresnės informacijos rasysyk pas mus:

Geo. M. Glaser, M. D.
Medicinas Daktaras.
 Gydo viskose ligas, turi geriause prakti-
 ka ligose moterų, vaikų ir chro-
 nizkose ligose.
 \$27 99

Ar Tawo peczius
reikalai nataisymo?

telip, tai pirksiu reikalingus prie
pociusius daiktus pas
et Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.
atidelsiu ta pati dykal. Teigpi
didele dazuybe visokių pocių
ausis prekę, pigiau kalp fabrike.

Wyrwał pas
altrukony!
szala aly, seniusus ariel-
wyna net isz Europos, o

garius net 1-2 tikijos.
 ekykite po nr.
 N. River Side St.,
 bury,
 Conn. Dr. Statkiewiczus gyvena ant Aptieko.
